

Balancekraftafregning mellem Elsam og distributionsselskaberne

Dato: 19.06.2000 • Journalnr.: 2/5-1588

RESUMÉ

Elsam har i skrivelse af den 4. februar 2000 indgivet klage til Energitilsynet over, at der sker monopoludnyttelse hos en række lokale distributionsselskaber i forbindelse med varetagelsen af den lokale balancekraftydelse på vegne af Elsam/KFK.

Elsam køber balanceydelser hos de lokale distributionsselskaber og finder ikke, at prisfastsættelsen er rimelig.

Elsam angiver,

- at der ikke anvendes markedspriser ved prisfastsættelsen og
- at der sker betaling for en unødigt kompliceret administration samt en for detaljeret timeafregning

Baggrunden for henvendelsen er, at Korn- og Foderstofkompagniet (KFK) som en del af koncernen Norsk Hydro har opnået netadgang til egne faciliteter fra den 1. juli 1999 for 17 KFK-produktionsanlæg i Jylland/Fyn. KFKs ubalancer, der kan forklares som afvigelsen mellem planlagt forbrug og faktisk forbrug, skal iflg. Eltras bestemmelser erhverves hos de lokale eldistributionsselskaber eller hos moderselskabet. Elsam er af KFK blevet bemyndiget til at varetage KFKs køb af balanceydelser fra de pågældende distributionsselskaber.

Oprindelig klager Elsam over tre selskaber. Siden har Elsam efter forhandlinger med flere andre selskaber udvidet klagen til at omfatte flere elselskaber, i de tilfælde hvor Elsam ikke har opnået et for selskabet tilfredsstillende resultat af forhandlingerne. Samtidig er klagen over nogle af de oprindelige elselskaber trukket tilbage.

Elsams klage har via Energitilsynet været til høring hos 31 selskaber, som Elsam har været eller er i forhandlinger med vedrørende køb og afregning af balanceydelserne. Flere selskaber gør opmærksom på, at ansvaret for styring af deres balanceydelser er outsourcet til andre elselskaber (eksempelvis Disam eller Dan el). Derfor er også disse selskaber blevet hørt af tilsynet. Svarende fra selskaberne har været mangeartede og fremstår overordnet som følger:

SEKRETARIATET FOR
ENERGITILSYNET

Carl Jacobsens Vej 35
2500 Valby

Tlf. 4171 5400
post@energitilsynet.dk
www.energitilsynet.dk

Flere af de adspurgte selskaber finder, at den af dem anvendte afregningspris er markedsbaseret, idet de angiver, at de normalt anvender Eltras, Elkraft Systems eller Nord Pools priser på time-for-time-basis som grundlag for afregningen. Til denne pris lægges diverse administrationsomkostninger, som man i de pågældende selskab skønner er nødvendige for at holde de øvrige (monopol-) kunder økonomisk skadesløse ved gennemførelse af forehavendet.

Administrationsomkostningerne anføres i besvarelsene at skulle dække ofte mange timers koordinerings- og orienteringsmøder vedrørende kommunikationsform, gennemførelse, kvalitetsoverholdelse samt øvrige praktiske foranstaltninger, herunder målerinstallation, korrespondance, ændrede faktureringsrutiner, løbende rapportering af måledata i forbindelse balancekraftudjævningen. Omkostningstilægget fastsættes typisk på fra ½-5 øre pr. kWh. Oveni lægges hos nogen selskaber en fast afgift pr. måned pr. forbrugssted, hvor Elsam har accepteret 500-600 kr. pr. måned. Andre selskaber kræver dog betydeligt mere.

Energitilsynet har udover i ganske få tilfælde ikke modtaget beregninger over hvordan distributionsselskaberne fastsætter de omkostninger, som henføres til levering af balanceydelse.

Elsam foreslår endvidere en ny fremgangsmåde (prismodel) for den fremtidige afregning mellem Elsam og distributionsselskaberne, således at afregningen kan ske på en mere ensartet måde fremover.

Elsam foreslår i praksis følgende retningslinier:

- At Elsam udfærdiger en timeopdelt døgnforbrugsprognose, der sendes til distributionsselskabet kl. 14 dagen før forbruget,
- at distributionsselskaberne overfører kvartersmålinger i Edielformat til Elsam senest et døgn efter forbrugsdøgnet, og
- at ved hver månedsafslutning beregner distributionsselskaberne ubalancer time-for-time, prisfastsætter ifølge Eltras officielle balancepriser i den pågældende måned og fakturerer til Elsam.

Også Elsams forslag har været til høring hos 31 selskaber, som Elsam har været eller er i forhandlinger med vedrørende køb og afregning af balanceydelserne.

En del selskaber tilkendegiver, at de er indforstået med Elsams udspil vedrørende ens prisretningslinier. Andre selskaber kan dog ikke acceptere udspillet, da man finder, at det vil indebære en meget kompliceret administration, jf. at omsætningen opfattes som for beskeden hertil. Man forventer således at lide et økonomisk tab ved at levere balancekraft til eksempelvis Elsam.

I øvrigt har de systemansvarlige virksomheder indsendt reviderede forskriftsannoncer for år 2000 til Energitilsynet. Heri fastlægges de overordnede rammer og betingelser for aktørerne i forbindelse med markedsåbningen af hhv. Jylland/Fyn samt Sjælland, blandt andet også med hensyn til balancekraft.

BESLUTNING

Energitilsynet finder, at distributionsselskaberne i det foreliggende tilfælde skal foretage beregninger over de nødvendige omkostninger baseret på rimelige, objektive og ikke-diskriminerende kriterier, der kan relateres til ydelsen at stille balancekraft til rådighed, jf. elforsyningslovens §73, og at de skal anmelde dette til tilsynet inden den 1. juli 2000, jf. elforsyningslovens § 76, stk. 1, nr. 1.

SAGSFREMSTILLING

DEN SYSTEMANSVARLIGES ROLLE SAMT TIDLIGERE PRAKSIS

Den systemansvarlige har som ikke-kommerciel, neutral og uafhængig instans den overordnede fysiske styring og kontrol af systemet. Den systemansvarlige har en række opgaver, herunder opretholdelse af en teknisk kvalitet og balance i et sammenhængene område, jf. nærmere elforsyningslovens § 28, stk. 3.

I forbindelse med forberedelserne til nugældende elforsyningslov pålagde det tidligere Elprisudvalg den 31. maj 1999 efter en klage fra Elsam det systemansvarlige selskab Eltra, at indføre objektive og ikke-diskriminerende betingelser vedrørende balanceansvar inden 6 måneder, således at ikke alene distributionsselskaber kan varetage balancehåndteringen.

Eltra skal som systemansvarlig sørge for procedurer som sikrer, at balancen i systemet opretholdes. Ret til netadgang og dermed fri mulighed for at vælge sælger af elektricitet havde på klagetidspunkt elkunder med et årligt elforbrug på over 100 GWh.

Konkret havde Elsam henvist til, at en koncern med flere udsalgssteder, der har mulighed for fra en koncernvirksomhed at sælge el til disse udsalgssteder, derved skal indgå kontrakt om balancekraft med en række distributionsselskaber. Koncernen kan derfor ikke pulje balancen fra flere udsalgssteder. Op- og nedregulering kan være forskellig på de forskellige lokaliteter, hvorfor en puljemæssig opgørelse ville indebære færre udgifter for koncernen. Der eksisterer dog andre muligheder for sælgere af balancekraft, der vil kunne pulje denne balancehåndtering på flere lokaliteter, fx Elsam og udenlandske producenter. Ved at reservere dette til distributionsselskaberne stilles sidstnævnte bedre i konkurrencen end andre potentielle leverandører af balancekraft.

Det bemærkes, at elforsyningsloven i dag medgiver alle elforbrugere frit valg af leverandører, idet grænsen nedsættes fra i første omgang 100 GWh/årligt til 10 GWh/årligt pr. 1. april 2000, jf. nærmere lovens § 7, stk. 1.

Den 20. september 1999 anmelder Eltra bestemmelser om balanceansvar gældende fra den 1. december 1999. Elprisudvalgets beslutter den 25. oktober 1999, at Eltras bestemmelser om balanceansvar for slutkunder efter den 1. december 1999 er i overensstemmelse med forpligtigelsen om ikke-diskrimination af systembrugere. Fra denne dato kan forbrugere med min. 100 GWh frit vælge balanceansvarlig, dvs. ikke mere nødvendigvis kun det lokale distributionsselskab, men fx Elsam i stedet.

For datterselskaber af elproducenter og faciliteter ejet 100% af elproducenten, kan balanceansvaret påhvile enten distributionsselskabet eller koncernmoderselskabet. Balanceansvaret kan så samles i én balance og afvigelse afregnes i f.t. Eltra. Har koncernmoder balanceansvaret, kan det dog ikke delegeres videre til andre godkendte balanceansvarlige (udover Eltra) af hensyn til incitamentet til at begrænse ubalancerne.

Den 15. november 1999 anmoder Eltra om, at fristen for at lade andre end det lokale elselskab bestride balanceansvaret af tekniske årsager udsættes til den 1. april 2000, hvilket udvalget tager til efterretning, jf. svar den 16. november 1999.

KLAGEN FRA ELSAM

I skrivelse af den 4. februar 2000 indgiver Elsam en klage til Energitilsynet over, at der hos en række lokale monopoldistributionsselskaber ved varetagelsen af den lokale balancekraftydelse på vegne af Elsam/KFK sker udnyttelse af denne position. Som køber af balanceydelser hos en række distributionsselskaber, som udgør lokale monopoler, finder Elsam, at prisfastsættelsen i flere tilfælde fremstår som urimelig.

Elsam påpeger, at der ikke anvendes markedspriser ved prisfastsættelsen. Endvidere finder man, at der dels sker betaling for en unødigt kompliceret administration, dels at der sker en for detaljeret timeafregning.

Baggrunden for henvendelsen er, at Korn- og Foderstofkompagniet (KFK) som en del af koncernen Norsk Hydro iflg. Elsam har opnået netadgang til egne faciliteter fra den 1. juli 1999 for 17 KFK-produktionsanlæg i Jylland/Fyn. KFKs ubalancer kan forklares som afvigelsen mellem planlagt forbrug og faktisk forbrug, og skal iflg. Eltras bestemmelser erhverves hos de lokale distributionsselskaber (eller moderselskabet). Elsam er af KFK blevet bemyndiget til at varetage KFKs køb af balanceydelser fra de pågældende distributionsselskaber.

Elsam varetager således køb af balanceydelserne overfor distributionsselskaberne på vegne af KFK, men må ikke selv levere dem, idet der er tale om et koncernforhold.

Oprindelig klager Elsam over tre selskaber, men siden har Elsam efter forhandlinger med flere andre selskaber udvidet klagen til at omfatte også elselskaber i de tilfælde, hvor Elsam ikke har opnået et for selskabet tilfredsstillende resultat af forhandlingerne. Samtidig hermed er klagen over nogle af de oprindelige elselskaber trukket tilbage. Tilsynet har sendt klagen til høring hos i alt 31 selskaber.

ELSAMS PRISMODEL

Elsam foreslår samtidig en ny fremgangsmåde (prismodel) for den fremtidige afregning mellem Elsam og distributionsselskaberne, således at afregningen kan ske efter en mere ensartet måde. Modellen har været faxet til en række selskaber allerede den 7. december 1999. Prismodellen dækker over følgende:

1. at Elsam udfærdiger en timeopdelt døgnforbrugsprognose, der sendes til distributionsselskabet kl. 14 dagen før forbruget,
2. at distributionsselskaberne overfører kvartersmålinger i Edielformat til Elsam senest et døgn efter forbrugsdøgnet, og
3. at ved hver månedsafslutning beregner distributionsselskaberne ubalancer time-for-time, prisfastsætter ifølge Eltras officielle balancepriser i den pågældende måned og fakturerer til Elsam.

Elsam noterer i supplerende henvendelse af 24. marts 2000, at det fremsendte prismodelforslag efter selskabets opfattelse er meget generøst, idet distributionsselskabet godt kan tjene penge på det. Det beror på, at når distributionsselskabet leverer balance til fx et KFK-forbrugssted, vil denne ubalance måske blive opvejet af en modsatrettet ubalance hos en anden kunde. Der sker altså en udligning. Distributionsselskabet har således ikke selv en omkostning der tilnærmelsesvist udgør det beløb som ligger i forslaget. Til gengæld er der heller ikke noget administrativt beløb inkluderet i det fremsendte forslag.

Elsams forslag har via Energitilsynet været sendt til høring hos 31 berørte selskaber, som Elsam har været eller er i forhandlinger med vedrørende afregningen af balancecydelserne.

SELSKABERNES SVAR

Flere selskaber gør opmærksom på, at ansvaret for styring af deres balancecydelser er outsourcet til andre. Derfor er også disse selskaber blevet hørt af tilsynet. Svarende fra selskaberne har været mangeartede og fremstår overordnet betragtet som følger:

Hovedparten af de adspurgte selskaber finder, at den af dem anvendte afregningspris er markedsbaseret, idet de typisk anvender den systemansvarlige priser på time-for-time-basis som grundlag for afregningen.¹ Oveni denne pris lægges typisk omkostninger, som man i de pågældende selskaber skønner er nødvendige for at holde de øvrige (monopol-) kunder økonomisk skadesløse ved gennemførelse af serviceydelsen.

De fleste besvarelser vedrørende selve klagen afviser således, at der ikke har været anvendt markedspriser ved afregningen, idet man har benyttet den systemansvarliges udmeldte priser vedr. reguleringskraft som grundlag. Enkelt selskaber anvender timespotprisen på Nord Pool Odense, ligesom andre kombinationer forekommer. Endvidere finder de fleste selskaber, at det er nødvendigt at have et tillæg pr. kWh samt evt. et forbrugsstedstillæg, til dækning af administrative omkostninger m.v., således at man ikke beyrder de øvrige monopolkunder med omkostningerne ved balancekraftudjævning, idet det ofte anføres, at der er tale om omfattende, komplicerede og detaljerede foranstaltninger ved tilvejebringelse af målinger af balancekraft.

Udgifterne anføres, at skulle dække mange timers koordinerings- og orienteringsmøder vedrørende kommunikationsform, selve gennemførelsen, kvalitetsoverholdelse samt øvrige praktiske foranstaltninger, herunder fx målerinstallation, korrespondance, ændrede faktureringsrutiner, løbende rapportering af måledata i forbindelse balancekraftudjævningen m.v. Tillægget fastsættes typisk på mellem ½-5 øre pr. kWh. Oveni lægges hos nogen selskaber en fast afgift pr. måned pr. forbrugssted, hvor Elsam har accepteret 500-600 kr. pr. måned pr. forbrugssted. Andre selskaber kræver dog i visse tilfælde 2000 kr./forbrugssted.

Enkelte distributionsselskaber har udført beregninger over de faktiske omkostninger for udførelse af balanceopgaven på vegne af Elsam/KFK. Et selskab finder således, at Elsam har betalt ca. 28.500 kr. i perioden 1. juli 1999 til 29. februar 2000, mens et andet selskabs udgifter andrager ca. 14.000 kr. mellem den 1. juli og 31. december 1999 for 5 installationer. Et tredje selskab har foretaget nogle kalkulationer ex post og finder, at omkostningerne iflg. selskabets opgørelser for januar 2000 reelt udgør 3,6 øre pr. kWh, mens Elsam kun betaler ½ øre pr. kWh hos selskabet.

Udover enkelttilfældene ovenfor har tilsynet ikke i klagesvarene modtaget beregninger over hvordan distributionsselskaberne fastsætter de omkostninger, herunder tillæg, som skal dække levering af balanceydelserne. Tilsynet har heller ikke modtaget anmeldelser fra selskaber med beregninger over omkostninger ved levering af balancekraft før leveringen af balancekraften, hvilket formentlig kan tilskrives, at denne serviceydelse ikke tidligere er udført for andre.

Endelig har flere selskaber tilkendegivet, at de er indforstået med Elsams udspil om ens retningslinier (prismodel), idet dog ikke alle har fundet det nødvendigt at svare på forslaget. Nogle selskaber kan dog ikke acceptere udspillet, da man finder, at det vil indebære en meget kompliceret administration, jf. at omsætningen ved opgaven opfattes som for beskeden hertil. Man forventer således at lide et økonomisk tab ved at levere balancekraft til eksempelvis Elsam/KFK og gør det kun fordi man ifølge det oplyste er forpligtiget hertil.

BEGRUNDELSE

I elforsyningslovens kapitel 10 bestemmes priser og betingelser for elektricitet, men der er ikke specifikt angivet retningslinier for balancekraftafregning. Der foreligger således ikke på nuværende tidspunkt anden regulering vedrørende balancekraft end ikke-godkendte retningslinier indsendt af de systemansvarlige selskaber, der således indtil videre må betragtes som oplysende og ikke-bindende. Udrag af balanceretningslinierne fra den systemansvarlige virksomhed Eltra fremgår af et senere afsnit nedenfor. Godkendelsen af retningslinierne afventer en bekendtgørelse fra Energistyrelsen.

Herudover kan nævnes, at der kun i ganske få tilfælde er sket en opdeling af distributionsselskaberne i net- og forsyningspligtselskaber.

Elforsyningslovens § 73 angiver, at kollektive elforsyningsvirksomheders prisfastsættelse af deres ydelser efter §§69-72 skal ske efter rimelige, objektive og ikke-diskriminerende kriterier i f.t. de omkostninger som de enkelte køberkategorier giver anledning til. Derved må der ikke ske krydssubsidiering.

Objektive kriterier kan tolkes som, at omkostningerne til udjævning af kraftubalancen kan måles eller opgøres konkret.

Ikke-diskriminerende kriterier dækker over, at omkostningerne ved ydelsen pålægges de som måtte ønske den pågældende ydelse på det angivne tidspunkt, og ikke øvrige kunder eller ydelser.

Rimelighedskriteriet kan relateres til om prisfastsættelsen ud fra konkret vurdering virker rimelig og i overensstemmelse med lovens intentioner, herunder billige priser til forbrugerne, og at der ikke sker urimelig udnyttelse af specielle forhold (fx monopol) ved prisfastsættelsen.

Af lovens § 69 fremgår, at priserne for ydelser fra de kollektive elforsyningselskaber fastlægges under hensyntagen til virksomhedernes omkostninger til indkøb af energi, lønninger, tjenesteydelser, administration, vedligeholdelse, andre driftsomkostninger og afskrivninger samt forrentning af kapital.

I bemærkningerne til denne bestemmelse fremgår, at den også omfatter prisfastsættelsen for ydelser mellem forskellige kollektive elforsyningsvirksomheder indbyrdes.

Med henblik på at kunne vurdere om omkostningerne til balanceydelse er fastsat efter de i § 73 nævnte rimelige, objektive og ikke-diskriminerende kriterier, kan der derfor tages afsæt i konkretiseringen i § 69.

I § 70, stk. 1 angives, at priser for net- og transmissionsvirksomheders ydelser fastsættes ud fra deres indtægtsrammer, og at disse indtægtsrammer fastsættes med henblik på de i § 69, stk. 1 nævnte omkostninger, herunder indkøb af energi. Før der kan foretages en vurdering af hvorvidt omkostningerne bag balancepriserne kan opfattes som rimelige, objektive og ikke-diskriminerende, skal kollektive elforsyningsvirksomheder dog, jf. elforsyningslovens § 76 stk. 1, nr. 1, anmelde priser, betingelser samt grundlaget for fastsættelsen af disse. Opmærksomheden henledes på, at der i bemærkningerne til denne paragraf eksplicit nævnes, at dette også gælder balanceydelse.

Af bekendtgørelse nr. 90 af 7. februar 2000, angives i § 2 nr. 3, at anmeldelsespligten omfatter priser, tariffer og betingelser for ydelser, der omfattes af bevillingen samt grundlaget for fastsættelse af disse. Endvidere fremgår af samme bekendtgørelse i § 4, stk. 1 og 2, at anmeldelse af net- og transmissionsvirksomheders samt systemansvarliges og forsyningspligtige virksomheders priser, tariffer og betingelser skal ske inden 30 dage efter disses fastsættelse eller vedtagelse, dog senest samtidig med, at priserne, tarifferne eller betingelserne træder i kraft.

Energitilsynet har ikke modtaget anmeldelser for i dette tilfælde balancekraftydelser, herunder grundlaget for hvorledes prisfastsættelsen for balancekraft udfærdiges. Distributionsselskaber skal i det foreliggende tilfælde derfor foretage beregninger over de nødvendige omkostninger baseret på rimelige, objektive og ikke-diskriminerende kriterier, der kan relateres til ydelsen at stille balancekraft til rådighed og anmelde dette til tilsynet. En sådan omkostningsbestemt pris kan variere mellem selskaberne.

Samtidigt kan dette fremme gennemsigtigheden vedrørende afregning af balanceydelser. Energitilsynet kan derimod næppe fremsætte krav om, at den af Elsam foreslåede model anvendes.

ØKONOMISKE BETRAGTNINGER VEDR. DE FASTSATTE BALANCEPRISER

Med hensyn til de økonomiske betragtninger vedrørende de fastsatte balancepriser, er der iflg. de fremsendte svar fra selskaberne ikke blevet foretaget forudgående beregninger over de omkostninger, som bliver relateret til at stille balancekraftydelsen til rådighed.

Der er endvidere tilsyneladende ret store forskelle på prisen for levering af balanceydelsen mellem selskaberne, dvs. pr. kWh leveret ydelse, til trods for at det grundlæggende er samme omkostninger, som ligger til grund, nemlig prisen på energi i den givne time. Herudover er der forskelle i dels tillægget pr. kWh, dels hvorvidt og hvor stor en forbrugsstedsafgift der bliver afkrævet.

Samlet peger denne spredning i balanceprisen mod, at der gennemgående er uklarhed over, hvad det er rimeligt omkostningsmæssigt at lægge til grund for balanceydelser.

En effektiv anvendelse af de økonomiske ressourcer tilsiger, at der eksisterer et velfungerende elforsyningssystem med stor omkostnings- og energieffektivitet i et velfungerende og konkurrencepræget marked.

I det omfang der ikke er konkurrence i f.t. de ønskede ydelser, kan det være nødvendigt at skabe gennemsigtighed eller regulere, således at der ikke sker udnyttelse af eksisterende forhold i en for samfundsøkonomien og i sidste ende forbrugerne negativ retning. For høje priser, dvs. priser som ikke kun er omkostningsbestemte, vil indebære en ekstra avance for de selskaber som sælger ydelsen. Mangel på konkurrence, herunder udnyttelse af monopolforhold, kan således resultere i priser, der ikke tilskynder distributionsselskaberne til at foretage fornødne effektiviseringer, hvilket kan hindre den nødvendige dynamik og produktivitet indenfor en branche, som må forventes at skulle indstille sig på yderligere tilpasninger og liberaliseringer fremover, jf. den fremtidige nedsættelse af tærskelværdierne for frit leverandørvalg.

RETNINGSLINIER DEN SYSTEMANSVARLIGE VEDRØRENDE BALANCEKRAFT

Som eksempel på, at der fra anden side er anmeldt betingelser for balancekraft kan fremhæves, at de systemansvarlige virksomheder har indsendt forskrifter til Energitilsynet, der fastlægger rammer, betingelser og muligheder for aktørerne, herunder også for balancekraft. Dele af Eltras og Elkraft Systems forskrifter 2000 blev behandlet på tilsynsmødet den 15. maj 2000, men forskrifterne er endnu ikke godkendt af tilsynet. Nedenfor følger uddrag af Eltras forskrifter vedrørende balancekraft.

FORSKRIFT C2

Heri forklares de forbundne begreber balance- og regulerkraft, herunder relationerne mellem de systemansvarlige og de balanceansvarlige virksomheder generelt. Den systemansvarlige bestiller ned-/opregulering (*regulerkraft²*) i driftøjeblikket hos elproducenter efter foregående indhentning af tilbud, således at der vedvarende skabes fysisk balance i elsystemet.

Selve ubalancen i elsystemet hidrører derefter fra de differencer, der opstår mellem de indmeldte aktørplaner for forventet forbrug, som de enkelte balanceansvarlige forinden anmelder til den systemansvarlige og det faktiske forbrug i den balanceansvarlige område. Denne difference udløser behov for køb/salg af energi (*balancekraft*) fra den balanceansvarlige markedsaktørs side, afhængig af om der forekommer et mer- eller mindreforbrug i f.t. planerne. Udvekslingen mellem markedsaktørerne administreres af den systemansvarlige virksomhed.

AFREGNINGSGRUNDLAGET

Afregning af balancekraft sker på følgende grundlag: afregningsgrundlaget for balancekraften fastlægges på baggrund af indmeldte (bindende) forbrugs- og produktionsplaner (aktørplaner) samt de måleværdier, der skal bestemme de balanceansvarliges forbrug og produktion.

Efter driftsdøgnet indsender netselskaber hhv. måleoperatører relevante tidsserier i det omfang det er aftalt.

Når alle registreringer er indkommet, beregnes ubalanceopgørelserne og udskrives til alle godkendte balanceansvarlige³ med opgørelser af ubalancen mellem forbrug og produktion.

SELVE PRISSÆTNINGEN

Prissætningen på balancekraft skal for at undgå forvridninger nødvendigvis have tæt relation til prissætningen på Nord Pools spotmarked, jf. at køb og salg af balancekraft svarer til køb/salg 'i sidste øjeblik'.

Prisfastsættelsens *hovedprincipper* er grundlæggende, at prisen skal dække over omkostningerne ved at køb/salg i driftsøjeblikket fremfor handel via Nord Pool Elspotmarkedet. Derudover tages i betragtning, at der ikke må være muligt at spekulere i forholdet mellem balancekraftprisen og områdeprisen. Endvidere bør balancekrafttildelingen (dvs. køb/salg af balancekraft) til markedsaktørerne dække den systemansvarliges regulerkraftomkostninger (dvs. den beordrede op-/nedregulering af det løbende elektricitetskøb hos elproducenter).

Balancekraftprisen for en driftstime bestemmes nu som et vejet gennemsnit af de regulerkraftpriser, den systemansvarlige har anvendt i samme time.

Der er dog følgende bånd på balancekraftprisen: for balancekraft som forårsager en *opregulering* er prisen større eller lig med områdeprisen. For balancekraft som forårsager en *nedregulering* er prisen mindre eller lig med områdeprisen. Baggrunden er, at i Danmark Vest anvendes den såkaldte topriismodel for afregning af balancekraft. Herved afregnes ubalancer, som går i *samme* retning (dvs. forstærker), som systemets samlede balance til balancekraftprisen. Omvendt afregnes ubalancer, der går *modsat* (dvs. mindsker) systemets samlede ubalance til områdeprisen. Er der ingen resulterende ubalance på systemniveau (dvs. ingen brug af regulerkraft), afregnes ubalancerne ligeledes til områdeprisen.

På aktørniveau opgøres ubalancer individuelt hos hver godkendt balanceansvarlig aktør, men til fælles priser, afhængig af om systemet samlet har været op- eller nedreguleret.

FORSKRIFT

A1

I Eltras Forskrift A1, pkt. 4 forklares begrebet balanceansvar meget overordnet. Her fremgår det, at man er økonomisk ansvarlig overfor forskellen mellem den handlede el (eller forventede forbrug/produktion) og det faktiske forbrug/produktion.

Alle aktører med netadgang er som udgangspunkt balanceansvarlige. Retten til at disponere over balanceansvaret, der varetages af aktøren selv eller overdrages en anden aktør, forudsætter, at der er målinger, som klargør ansvarsområdet (forbrug/produktion). Eltra godkender balanceansvarlige markedsaktører. Ændringer i forholdene skal anmeldes til lokale netselskab.

Iflg. pkt. 4.3 i forskriften fremgår desuden, at slutkunder, der er specificeret ved et forbrugssted, som får netadgang efter koncernreglerne, kan placere balanceansvaret hos den lokale forsyningspligtige virksomhed eller hos moderselskabet, hvor dette er en godkendt balanceansvarlig markedsaktør, jf. nærmere forskrift A2, bilag 1.

FORSKRIFT

A2

I Eltra Forskrift A2, bilag 1, gennemgås netadgang for koncernkunder mere konkret, jf. også lovens § 7 stk. 3. Datterselskaber og 100%-ejede faciliteter har således ret til at få leveret el fra et elproducerende moderselskab. Udgangspunktet er en forhandlet netadgang, hvor balanceansvaret for koncernkunder kan ske via enten det lokale forsyningspligtselskab eller via koncernmoderselskabet.

Der foreligger i forlængelse heraf en række dokumentations- og kontrolkrav, jf. nærmere forskriftens bilag 1, pkt. 2 samt udførligt notat herom på forrige tilsynmødes pkt. 3.

For datterselskaber i Jylland/Fyn henledes opmærksomheden på, at Eltra kræver kvartersmålinger for slutkunder, hvis balanceansvaret er hos koncernmoder, således at en daglig balanceopgørelse kan opgøres/afregnes. Forbrugsbalanceansvaret for datterselskaberne kan samles i en balance, men holdes udskilt fra evt. andre kunder moderselskabet er balanceansvarlig for. Hvis balanceansvaret derimod er placeret hos forsyningspligtselskabet, afgør dette om der skal opsættes kvartersmålerudstyr.

Eltra placerer således balanceansvaret hos det forsyningspligtige selskab. Såfremt Energitilsynet på et senere tidspunkt accepterer dette forhold i Eltras betingelser og når de forsyningspligtige selskaber er dannet, vil tilsynet skulle bedømme hvorledes prisfastsættelsen for balancekraft leveret fra forsyningspligtige selskaber skal "spille sammen med" den avanceregulering, der diskuteres under dagsordenens pkt. 3.

1 Fx offentliggør Eltra på Internettet priser vedrørende reguleringskraft.

2 Prisen på Eltras op- og nedregulering af regulerkraft (regulating power, Denmark West) fremgår time-til-time af Nord Pools hjemmeside (www.nordpool.com).

3 Der findes tre typer balanceansvarlige: forbrugs-, produktions- og handelsbalanceansvarlige, jf. nærmere Eltra Forskrift C2, s. 10.